

4. Сафонова Н. М. Суб'єктивна модальність у діалозі та полілозі сучасної української драми (семантика та прагматика) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – укр. мова / Н. М. Сафонова. – Донецьк, 2006. – 318 с.
5. Українська мова. Енциклопедія. – К. : Вид-во «Укр. енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
6. Щербачук Н. П. Семантико-синтаксична структура простого речення у діалогічному мовленні : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 – укр. мова / Н. П. Щербачук. – Рівне, 2006. – 20 с.

Торчинская Н. Н. Актуализация речевой информации в рекламных диалогах.

Анотация

В статье характеризуется рекламный диалог как элемент коммуникативного акта, который отличается от художественного, устного разговорного и драматургического способом репрезентации и функциями. Определено, что именно диалогическая вербализация рекламного текста и способствует реализации цели продать тот или иной товар.

Ключевые слова: чужая речь, диалог, текстовая ситуация, рекламный дискурс, функции рекламного диалога.

Torchynska N. M. Actualization of verbal information in advertising dialogues.

Summary

The article characterizes the advertising dialogue, which unlike other types of dialogical speech representing journalistic style, is a secondary character, performs appellative, fatic, emotional function implements the idea of a certain group of people and is reproduced with the help of messages visualization.

Among the studied advertising texts have the greatest proportion dialogues, built on the models of «talking + talking (or sometimes listener) + voice-over» and «talking + voice-over». About 10 % are classic dialogues, in which interlocutors do share information.

However, all advertising discourse inherent in the use of incomplete elliptic, contextual and situational sentences of different stylistic figures.

Key words: another's speech, dialogue, textsituation, advertisingdiscourse, the advertisingfunctionof dialogue.

УДК 811.161.2:81'373.2

**Торчинський М. М.,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української філології
Хмельницького національного університету
E-mail: mina@ukr.net**

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ОНОМАСТИКОНУ: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті характеризується ономастична терміносистема української мови, зокрема історія її становлення, критерії творення та перспективи розвитку. Основна увага звертається на позначення у новому «Словнику української ономастичної лексики» груп власних назв, виокремлених за характером іменованих денотатів.

Ключові слова: термін, ономастичний словник, онімний простір, структура, власна назва.

Розмаїття власних назв української мови за характером іменованих об'єктів, різноплановість критеріїв їхнього аналізу, активізація протягом останніх десятиліть ономастичних студій є підставою для перегляду термінологічної системи теорії номінації, незважаючи на те, що вітчизняна і європейська ономастика має низку вагомих наукових праць, присвячених цьому питанню. Серед них – один із перших проєктів української ономастичної термінології В. В. Німчука [див.: 3] і доповнення до нього цього ж автора [див.: 2] та І. І. Ковалика [див.: 1], визначальна для розвитку ономастики у свій час монографія О. В. Суперанської [див.: 7], загальнослов'янське зібрання ономастичних термінів [див.: 4], «Словник російської ономастичної термінології» Н. В. Подольської [див.: 5] і не менш науково достовірний «Словник української ономастичної термінології» Д. Г. Бучка і Н. В. Ткачової [див.: 6]. Активно працюють над укладенням «Словника лінгвістичних термінів: Ономастика» в Інституті української мови НАН України. Значну роботу для усунення певної неузгодженості між потребами ономастичних студій і можливостями відповідної терміносистеми їх задовольнити виконано і у Хмельницькому національному університеті, де після завершення держбюджетної наукової теми «Структура онімного простору української мови» було видано дві монографії [див.: 9; 10] із досить розширеним ономастичним термінологічним апаратом. Нами також ще 2008 року пропонувалася структура нового «Словника української ономастичної термінології»

[див.: 8], і можна сказати, що в електронному вигляді він може бути завершеним протягом декількох місяців.

Укладений словник ґрунтується на оновлених підходах до структурування онімного простору української мови, висвітлення яких і є метою нашого дослідження.

Безумовно, уникнути наступності в будь-яких дослідженнях практично неможливо, тому важко переоцінити праці названих вище авторів, присвячених упорядкуванню ономастичної терміносистеми.

Це, зокрема, перший словник української ономастичної термінології В. В. Німчука [див.: 3], який у 300 словникових статтях описав загальні особливості онімів, денотатно-номінативні, словотвірні і мотиваційні типи власних назв. Ще 15 нових ономастичних термінів було запропоновано дослідником у «Змінах і доповненнях в списку ономастичних термінів» [див.: 2].

У монографії О. В. Суперанської «Загальна теорія власних назв» [див.: 7] розроблено засади комплексного групування власних назв на основі різноаспектних критеріїв, описано чимало груп і підгруп різних розрядів пропріальної лексики, а також детально проаналізовано більшість виконаних раніше класифікацій.

Завдяки працям І. І. Ковалика, передусім його статті «До упорядкування системи українських ономастичних термінів» [див.: 1], кодифікованим стало розмежування визначальних для ономастики понять, зокрема таких, як *топонімний*, *топонімичний* і *топонімійний*.

Незважаючи на досить обмежену кількість схарактеризованих термінів (лише 199) і на відсутність джерел запозичення термінів та ілюстрацій (приклади наведені лише у 128 словникових статтях), «Система понять і термінологія слов'янської ономастики» [див.: 4] посідає чільне місце серед праць, основоположних для становлення ономастичної термінології.

Такими також є два словники власне ономастичних термінів. Зокрема, «Словник російської ономастичної термінології» Н. В. Подольської [див.: 5] містить 764 словникові статті та 6 схем, які ґрунтуються на різних підходах до градації власних назв. Безперечно, таке структурування може бути основою для створення ономастичної термінології української мови, що підтверджує такий приклад:

«АНТРОПОНІМ – Розряд онімів. Будь-яка власна назва, яку може мати людина (чи група людей), в т. ч. особове ім'я, ім'я по батькові, прізвище, прізвисько, псевдонім, криптонім, кличка, андронім, гінеконім, патронім» [5, с. 31].

Укладений Д. Г. Бучком і Н. В. Ткачовою «Словник української ономастичної термінології» [див.: 6] містить понад 2000 реєстрових слів, є найбільш повним у вітчизняному мовознавстві, має зручну для використання побудову словникових статей, на зразок:

«АНТРОПОНІМ (від гр. *ánthrōpos* “людина” + онім; англ. *Anthroponym*, нім. *Anthroponym* / *Personenname*, англ. *personal name*) – вид оніма, будь-яка власна назва людини (чи групи людей), в т. ч. ім'я, ім'я по батькові, прізвище, прізвисько, псевдонім, криптонім, кличка, андронім, гінеконім, патронім» [6, с. 40].

Погоджуємося, що «лінгвістичні термінологічні словники дуже скупо репрезентують ономастичну термінологію і до того ж часто надто систематично» [6, с. 17]. Слушним також є зауваження, що «жоден термінологічний словник не може реєструвати всіх тих пропозицій, які пропонують ті чи інші дослідники як у минулому, так і тепер» [6, с. 18].

Свого часу ми вже пропонували в декілька разів збільшити кількість різновидів власних назв за характером іменованих денотатів – «всього 1045 структурних компонентів» [9, с. 505]. Вважаємо справедливим зауваження, що наша терміносистема «є надто детальною і настільки індивідуальною, що вона не вписується в існуючу сьогодні слов'янську систему ономастичних термінів» [6, с. 16]. Водночас потрібно зазначити, що запропоновані нами терміносполучення успішно використовуються у низці дисертаційних досліджень (насамперед в Одеській ономастичній школі), за такими зразками створюються нові ономастичні терміни, які сприяють об'єктивній систематизації онімних одиниць і значно спрощують виклад основних положень досліджень у певній галузі ономастики.

Відмовляючись від деталізації у словнику онімного простору в цілому, ми, однак, не погоджуємося із наявним сьогодні членуванням його на складники, яке, на нашу думку, є науково не виправданим.

Пропонується онімний простір сучасної української мови за характером іменованих денотатів поділити нашість полів, які є найбільшими частинами онімного простору. Це вітоніми, топоніми, космоніми, прагматоніми, ідеоніми й ергоніми як номінації відповідно об'єктів живої природи, географічних та космічних, матеріальних та нематеріальних, а також колективів людей.

Поля поділяються на підполя, сектори і підсектори, сегменти і підсегменти, елементи та піделементи [див.: 9., с. 127–128]. «Суттєвими відмінностями від попередніх типологій є

однозначність критеріїв, системність груп та послідовність класифікування, внаслідок чого нова структура суттєво відрізняється від аналогічних систематизацій інших авторів» [9, с. 500].

Як уже зазначалося, кількість дрібних складників онімного простору в словнику має бути зменшена, проте загальновідомі термінопозначення, а також ті, які кваліфікують поширені об'єкти, повинні бути залишені.

На нашу думку, серед вітонімів слід виокремити антропоніми (зокрема імена, прізвища, прізвиська, імена по батькові, псевдоніми, а також прецептороніми як назви керівних посад та етроніми і катойконіми як проміжні між апелятивами й онімами класи слів), фітоніми (власні назви рослин), зооніми (зокрема пеконіми та фероніми як клички свійських і диких тварин) і міфоніми (фабулосоніми та релігійніми як номінації казково-фантастичних і релігійних об'єктів).

Топоніми поділяються на тероніми та гідроніми як найменування об'єктів суші та води. До складу перших входять хороніми, ойконіми, ороніми та батіоніми, а других – екстра- й інтрагідроніми як власні назви зовнішніх і внутрішніх водойм. Спелеоніми можуть належати до обох підсекторів.

Кількісно невеликою є терміносистема космоніміки, яка включає об'єкти, належні до космоорбітонімів та космопонімів як позначень денотатів, що рухаються певними орбітами або фіксуються на планетах та їхніх супутниках.

До складу прагматонімів належать архітектуроніми, хрематоніми, порейоніми і товароніми як позначення споруд, окремих предметів, транспортних засобів і товарів.

Однією із найбільших за кількістю компонентів, структурною різноплановістю і можливостями продовжити розшарування онімного простору на інші групи і підгрупи є ідеонімія, у складі якої нараховується 6 підполів (артіоніми, бібліоніми, гемероніми, хрононіми, поетоніми і артїфрагментоніми, тобто власні назви творів мистецтва, книг, засобів масової інформації, часових проміжків, а також онімів, зафіксованих у художніх творах та інших видах мистецтва).

Як ергоніми кваліфікуються колективоніми, конфедераціоніми і пресулатоніми, тобто власні найменування відповідно колективів, зайнятих у сфері виробництва та сервісу, об'єднань людей, держав та інших об'єктів за політичними, ідеологічними та іншими ознаками, а також керівних структур різних рівнів.

Таке структурування за характером іменованих об'єктів має бути відбитим у словникових статтях, які стосуються такої систематизації, наприклад:

АНТРОПОНІМ (від грец. *anthrōpos*– 'людина' + *онім*), або **власна особова назва, особова назва (ОН)**, – різновид **вітонімів**. Будь-який **онім**, який іменує людину (або групу людей): *Андрійович, Віктор, Голова Верховної Ради України, Кривий, Лавриненко, Леся Українка, чех, ялтинець*, зокрема **батьківство (ім'я по батькові), особове ім'я, прецепторонім, прізвисько, прізвище, псевдонім**, а також (умовно) **етнонім і катойконім**.

Як бачимо, тут наявні і його дефініція, і належність його до вищого класу, і складники, і приклади, тобто вся інформація, яка дозволяє з'ясувати місце цієї пропріальної одиниці в онімному просторі. Таким чином ми плануємо забезпечити мету ономастичного словника – «насамперед тлумачення поданих у ньому термінів, а разом з тим і здійснення помірної їх систематизації та уніфікації» [6, с. 12].

Отже, кожна словникова стаття повинна складатися з таких компонентів, як:

1) **реєстрова частина** – заголовне слово (або словосполучення), подане великими літерами напівжирним шрифтом з наголосом. Якщо термін вживається у складі дво- чи багатоеlementної форми, додаткові компоненти подаються у квадратних дужках малими літерами напівжирним шрифтом з наголосом (**ВАРІАНТ [на́зви]**);

2) **етимологічна частина** – коментар, який включає: а) мову, з якої запозичений термін; б) слово (або групу слів), яке мотивувало термін (переважно у латинській транслітерації); в) основні значення цього слова. Вся інформація подається звичайним шрифтом у круглих дужках (на кшталт: від лат. *insula* – 'острів' + онім);

3) **аналогійна частина** – перелік синонімічних терміносполук, які як реєстрові слова теж фіксуються у словнику (на наявність відповідних словникових статей вказує виділення жирним шрифтом терміна) і приєднуються до заголовного слова за допомогою сполучника *або* (**ТОПОНІМ, або власна географічна назва**);

4) **пояснювальна частина**, яка, звичайно, у словнику є основною. Для більшості термінів першою подається інформація про належність певного типу власних назв до ономастичної структури вищого порядку (наприклад, елемента – до сегмента або сектора – до поля). Власне дефініція терміна повинна бути максимально стислою, однак досить повною для того, щоб зрозуміти його сутність (за

наявності в терміна двох або більше значень наводяться всі дефініції у порядку спадної градації: основна семантика – першою, другорядна – наступною). Завершує визначення терміна перелік ономастичних структур нижчого порядку. Вся пояснювальна частина подається через тире звичайним шрифтом, різні дефініції терміна нумеруються (**ГІДРОНІМ...** – вид **геотопоніма**. Власна назва будь-якого водного об'єкта, зокрема **екстрагідронім, інтрагідронім**);

5) **прикладна частина** – це невелика (1–3) кількість прикладів, які проілюструють певний термін; наводитимуться вони курсивом через двокрапку (**ГІПОНІМ...** – **кличка** коня: *Буланій, Гнідко*);

6) **додаткова частина** – це передусім примітки, які доповнюють подану раніше інформацію, допомагаючи користувачам краще зорієнтуватися у структурі ономастичної терміносистеми; подаються вони після прикладів звичайним шрифтом (**ДРОМОНІМ...** *Північний морський шлях*. Назви вулиць, майданів і подібних об'єктів, які знаходяться у межах поселень, належать до **пагонімів** або **урбанонімів**) [див.: 8, с. 244–245].

Окремо слід виокремити критерії, на основі яких будується словник. Розробляючи їх, ми намагалися дотримуватися трьох положень, сформульованих Н. В. Подольською стосовно ономастики: 1) надання переваги однослівному (одно-, дво і навіть трьохосновному) терміну; 2) його інтернаціональне розуміння, що досягається включенням до його складу грецьких та латинських терміноелементів; 3) творення термінології за певними моделями з урахуванням системності її структури [5, с. 11–12].

Автори «Словника української ономастичної термінології» теж зазначали, що «у термінології (в тому числі й ономастичній) української, російської, польської та інших мов вагоме місце займають лексеми іншомовного походження, етимонами яких є слова грецької, рідше латинської мов» [6, с. 16].

Якщо розглянути етимологію наявних у нашій монографії 90 термінів, то серед тих, що здавна активно побутують у середовищі ономастів, зафіксовано 61 грецизм, 21 латинізм, 2 греко-латинські конструкції і 6 вітчизняних термінопозначень.

Новоутворені прості терміни теж в основному запозичені з античних мов: грецької (207) та латинської (281), а також із французької (65), англійської (22), німецької (15), італійської (11) та інших (15) мов. Складні терміносполуки переважно утворені з лексем, які походять із грецької і латинської мов (186 номінацій) [9, с. 505–506].

Наявність багатьох терміноелементів не грецького походження зумовлена як відсутністю у цій мові багатьох лексем, що позначають сучасні реалії нашого життя, так і намаганням максимально використати інтернаціоналізми, що уможливить розуміння багатьох термінів людьми, які фахово не займаються ономастикою.

Планується, що новий «Словник української ономастичної термінології» складатиметься із шести частин.

У **Передмові** планується коротко висвітлити історію створення вітчизняних і зарубіжних словників ономастичної термінології, визначити основні принципи їх укладання, інформувати користувачів про структуру як усього видання, так і окремих словникових статей, подати інформацію, яка допоможе швидко знайти у словнику потрібні відомості.

У «**Списку умовних скорочень**» буде наведено як загальноприйняті, так і спеціальні скорочення слів, які використовуються у словнику.

Власне **Словник** складатиметься орієнтовно із трьох тисяч словникових статей, які будуть подані в алфавітному порядку (як і додаткові елементи: підвиди, приклади тощо). Відмова від підстатей, у яких терміни, що позначають видові поняття, описуються як підгрупи термінів на позначення родових понять, не означає цілковитого ігнорування гніздового принципу. Так, словникові статті з дефініціями термінів «антропонім», «антропоніміка», «антропоніміст», «антропонімічний», «антропонімія», «антропонім ний» і подібними, безумовно, будуть розташовані у словнику поруч, оскільки всі складні терміни увійдуть до нього з прямим порядком слів (для найбільш поширеного типу терміносполуки це означає таку модель: «прикметник + іменник»). Водночас окремі терміносполуки можуть бути розділені (наприклад, *дівоче прізвище, подвійне прізвище, рідкісне прізвище*). На нашу думку, інтеграційного характеру таким термінам нададуть словникові статті, у яких будуть аналізуватися терміни вищого порядку, оскільки їхня пояснювальна частина буде завершуватися переліком термінів, об'єднаних відповідною ознакою (наприклад: **ОСОБОВЕ ІМ'Я** ..., зокрема: 1) **жіноче ім'я** (або **фемінонім**), **подвійне ім'я** (або **мас-фемінонім**), **чоловіче ім'я** (або **масонім**); 2) **календарне** (або **агіографічне, хресне**) **ім'я**, **некалендарне** (або **дохристиянське, нове, прізвиськове, язичницьке**) **ім'я** тощо).

Своєрідним додатком до основної частини словника можна вважати два **показники**: термінологічний, у якому в алфавітному порядку буде названо всі проаналізовані терміни і вказано

порядкові номери словникових статей, їм присвячених, і предметно-термінологічний, у якому в алфавітному порядку будуть встановлені відповідники до поїменованих об'єктів.

Завершить словник **Список використаної літератури** [див.: 8, с. 245–246].

Звичайно, найбільш об'ємною буде сукупність терміноелементів, які вказуватимуть на характер іменованого об'єкта, тобто це класи онімів, виділені на основі денотатно-номінативного критерію (*антропонім, гідронім*). Крім цього, до складу словника увійдуть: а) загальноономастичні поняття, які стосуються сутності процесів номінації та її результату – власних назв (на кшталт: *денотат, онім*); б) групи власних назв, виокремлені на основі етимолого-словотвірних ознак: етимології, походження, шляху виникнення назви, продуктивності словотвірного типу тощо (*автохтонна назва, відантропонімний топонім*); в) розряди онімів, які виділяються за функціональними особливостями: сферою вживання та формою власної назви, частотністю і відомістю пропріатива, призначенням оніма, обсягом закріплених у назві понять тощо (*варіант оніма, раритетна назва*); г) квалітативно-денотатні ознаки оніма: біологічні особливості денотата, реальність його існування, розміри тощо (*абіонім, мікротопонім*); д) стилістичні особливості власних назв, які стосуються емоційно-експресивних ознак назви, співвіднесеності з певними стильовими різновидами мови тощо (*метафоричний онім, пейоративна назва*); е) екстралінгвальні та інші реалії, які безпосередньо стосуються ономастики [див.: 8, с. 246–247].

Як бачимо, незважаючи на наявність низки праць довідниково-лексикографічного плану, ми не можемо говорити про остаточну стабілізацію ономастичної терміносистеми. Передусім це стосується позначення груп власних назв, виокремлених за характером іменованих денотатів. Словникові статті повинні включати дефініцію терміна, його належність до вищого класу, складники і приклади, тобто всю інформацію, яка дозволяє з'ясувати місце цієї пропріальної одиниці в онімному просторі.

Поєднання різних критеріїв, покладених в основу словника, може забезпечити справжню комплексність терміносистеми вітчизняної ономастики, яка не обов'язково має ґрунтуватися лише на основі запозичень із грецької мови.

Об'єднавши нову і класичну термінології, бібліографічні та інші відомості з ономастики, у перспективі можемо створити «Українську ономастичну енциклопедію».

Список використаної літератури

1. Ковалик І. І. До упорядкування системи українських ономастичних термінів / І. І. Ковалик // Повідомлення Української ономастичної комісії. – Випуск 14. – К.: Наукова думка, 1978. – С. 20-27.
2. Німчук В. В. Зміни й доповнення в списку ономастичних термінів / В. В. Німчук // Повідомлення Української ономастичної комісії. – Випуск 7. – К.: Наукова думка, 1968. – С. 60–64.
3. Німчук В. В. Українська ономастична термінологія: (Проект) / В. В. Німчук // Повідомлення Української ономастичної комісії. – Випуск 1. – К.: Наукова думка, 1966. – С. 24–43.
4. Основная система и терминология славянской ономастики (Основен систем й терминологија на словенската ономастика). – Скопье, 1983. – 414 с.
5. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии / Н. В. Подольская. – М.: Наука, 1988. – 192 с.
6. Словникуукраїнської ономастичної термінології / уклад. Д. Г. Бучко, Н. В. Ткачова. – Х: Ранок-НТ, 2012. – 256 с.
7. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного / А. В. Суперанская. – М.: Наука, 1973. – 366 с.
8. Торчинський М. М. Словник української ономастичної термінології (засади, структура, коментарі) / М. М. Торчинський // Українське мовознавство. – Випуск 38. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – С. 243–247.
9. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови: монографія / М. М. Торчинський. – Хмельницький: Авіст, 2008. – 551 с.
10. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови. Частина II. Функціонування власних назв / М. М. Торчинський. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 374 с.

Торчинский М. Н. Особенности структурирования украинского ономастикона: терминологический аспект.

Аннотация

В статье характеризуется терминологическая система ономастики украинского языка, в частности история ее становления, критерии создания и перспективы развития. Основное внимание обращено на обозначение в новом «Словаре украинского ономастической терминологии» групп имен, выделенных по характеру именуемых денотатов.

Ключевые слова: термин, ономастический словарь, ономастическое пространство, структура, собственное.

Torchynskyy M. M Features structuring Ukrainian Onomasticon: terminology aspect.

Summary

The article characterizes onomastic term system of the Ukrainian language, in particular, the history of its formation, criteria of establishment and development prospects. Focuses on the designation in the new «Dictionary of onomastic vocabulary» groups of proper names, selected for character referred to as denotations. It is established that despite the presence of several works of reference dictionary of the plan, we cannot speak about final stabilization of onomastic term system. This relates primarily to denote groups of proper names, selected for character referred to as denotations. Entries would include the definition of the term, it belongs to the highest class components and examples that all information lets you finds the place of a proper name in onyms space. The combination of the different criteria underlying the dictionary can provide genuine complexity term system domestic onomastics, which doesn't necessarily have to be based only on the basis of borrowing from the Greek language.

Key words: term, onomastico dictionary, onyms space, structure, proper name.

УДК 811.111'42

Фалафівка О. Я.,

аспірант кафедри прикладної лінгвістики

Національного університету «Львівська політехніка»

E-mail: olesyasenyk@hotmail.com

**СТЕРЕОТИП УКРАЇНЦЯ У БРИТАНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ
(НА МАТЕРІАЛІ СТАТЕЙ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ТИЖНЕВИКА «THE OBSERVER»)**

У статті методом когнітивного моделювання досліджено стереотип українця у британській лінгвокультурі на матеріалі британського публіцистичного дискурсу. Проаналізовано засоби і механізми вербалізації стереотипу українця. Запропоновано комплексний підхід до моделювання етностереотипів, який об'єднує наявні здобутки когнітивної лінгвістики та етнолінгвістики.

Ключові слова: етностереотип, когнітивна модель, профіль, фрейм, мовна та концептуальна картини світу, засоби і механізми вербалізації, концептуальна метафора.

Етностереотипи відіграють важливу роль у формуванні міжетнічних відносин, тому їх активно досліджують сучасні вчені в галузі психології, соціології, етнології, лінгвістики та відповідних міждисциплінарних наук. О. Г. Орлова відзначає, що міждисциплінарність наукової проблеми стереотипів пояснюється тим, що кінцевим об'єктом дослідження постає людина, її внутрішній світ [9, с. 185]. Тому етностереотипи становлять перспективний об'єкт дослідження в контексті антропоцентричної парадигми, у якій розвивається сучасне мовознавство [1, с. 8].

Уже традиційним лінгвістичним напрямом розгляду етностереотипів є етнолінгвістика, або лінгвокультурологія. Етнолінгвісти (Є. Бартмінський та інші представники люблінської етнолінгвістичної школи [12; 13]; В. В. Красних [4], В. А. Маслова [8], Л. Попович [11] та ін.) розглядають етностереотипи як стрижневі елементи етноспецифічних концептуальної й мовної картин світу, причому ці мовознавці послуговуються когнітивними методами дослідження, адже «традиційний семантичний аналіз одиниць вербального рівня, зокрема фразеологічних, не дає виходу на онтологічні висновки і здебільшого дає змогу отримати лише приблизні результати, бо під час семантичного аналізу ігноруються асоціативні зв'язки слова, когнітивний фон» [5]. Саме когнітивна лінгвістика стала «ключем» до свідомості носіїв певної лінгвокультури, що дає змогу виявити через мову особливості їхнього світогляду, ієрархію цінностей, пояснити їхню поведінку, а отже, можливо, знайти шляхи розв'язку міжетнічних непорозумінь та конфліктів (яскравим прикладом міжетнічного та міжнародного конфлікту на ґрунті штучно створених негативних етностереотипів – *бендерівця і ватника* – є сучасна війна між Росією й Україною на Донеччині й Луганщині).

Мета цієї праці – дослідити специфіку стереотипу українця у британській лінгвокультурі. Актуальність дослідження зумовлена тим, що сьогодні для України вкрай важливо покращити свій імідж у світі та здобути прихильність і підтримку таких вагомих гравців міжнародної арени, як Велика Британія, а з нею – усього англomовного світу. З одного боку, вивчення вже наявного стереотипу українця у британській лінгвокультурі дасть змогу принаймні ідентифікувати проблемні ділянки відносин і взаєморозуміння між двома країнами. З іншого боку, вивчення етностереотипів британської лінгвокультури дозволить краще пізнати менталітет самих британців. Тому у вузьколінгвістичному розумінні існує потреба вдосконалити лінгвокогнітивну методіку дослідження етностереотипів.